

ОБРАЗОВАТЕЛНИ АСПЕКТИ ЗА ПОВИШАВАНЕ ПРИНОСНАТА РОЛЯ НА МЕДИЦИНСКАТА СЕСТРА В УПРАВЛЕНИЕТО НА БОЛКАТА ПРИ ПАЦИЕНТИ С ОНКОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

Мария Николова Добрева

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна, Филиал Шумен, Катедра „Здравни грижи“

EDUCATIONAL ASPECTS TO INCREASE THE CONTRIBUTION ROLE OF THE NURSE IN THE MANAGEMENT OF PAIN IN PATIENTS WITH ONCOLOGICAL DISEASES

Maria Nikolova Dobрева

Medical University "Prof. Dr. Paraskev Stoyanov" Varna, Shumen Affiliate, Department of "Health Care"

Резюме

Въведение: Широкото разпространение на болката показва необходимостта от цялостно обучение за всички медицински сестри. Те имат съществена роля в оценяването и управлението на острата и хронична болка. Професионалистите по здравни грижи служат като координатори на грижите за пациента, за да улеснят плана за самоуправление.

Целта на настоящия доклад е да се проучат нагласите, знанията и нуждите от допълнително обучение на медицинските сестри по отношение на управление на болката при пациенти с онкологични заболявания.

Материали и методи: Проучването е осъществено през месец ноември 2022 г. Анкетирани са общо 62 медицински сестри от КОЦ Шумен. При извършване на научното изследване са използвани социологически чрез собствен разработен инструментариум – анкетна карта и статистически методи за изобразяване на графики.

Резултати и обсъждане: Резултатите отразяват мнението на анкетираниите, че значителна част изразяват своето съгласие за професионално награждане (77%). Голяма част от медицинските сестри са на мнение, че искат да повишат образователно-квалификационната си степен (61%) и за по добра реализация (19%). На първо място относно какво трябва да се изучава в допълнителното обучение, повече от една четвърт медицински сестри са посочили оценка на болката, нейното измерване и регистриране в сестринската документация (27%). Според значителна част от анкетираниите са запознати с Консенсус за качествена онкологична помощ (58%).

Заклучение: Включването на медицинските сестри в допълнително обучение ще допълни техните знания и ще даде възможност да осигури качествени здравни грижи. Това е процес на продължаващо обучение през целия живот, отговарящо на нуждите на индивида и съответната общност.

Ключови думи: образователни аспекти, медицинска сестра, пациенти, болка, онкологични заболявания

Summary

Introduction: The widespread prevalence of pain indicates the need for comprehensive pain education for all nurses. They have an essential role in the assessment and management of acute and chronic pain. Health care professionals serve as the patient's care coordinators to facilitate the self-management plan.

Purpose: The aim of this report is to explore the attitudes, knowledge and further training needs of nurses regarding pain management in cancer patients.

Materials and methods: The study was carried out in November 2022. A total of 62 nurses from the Shumen Medical Center were surveyed. When carrying out the scientific research, sociological methods were used through our own developed toolkit - survey card and statistical methods for displaying graphs.

Results and discussion: The results reflect the opinion of the respondents that a significant part expressed their agreement for professional upgrading (77%). A large part of the nurses are of the opinion that they want to increase their educational and qualification level (61%) and for better realization (19%). First of all, regarding what should be studied in additional training, more than a quarter of nurses indicated pain assessment, its measurement and recording in the nursing record (27%). According to a significant part of the respondents, they are familiar with the Consensus for quality oncological care (58%).

Conclusion: The inclusion of nurses in additional training will complement their knowledge and enable them to provide quality health care. It is a process of continuous lifelong learning, responsive to the needs of the individual and the relevant community.

Keywords: *educational aspects, nurse, patients, pain, oncology*

Въведение

Онкологичните медицински сестри участват във всички етапи на лечебно-диагностичния процес, до възстановяването на пациента или дори до неговата смърт. Те практикуват в различни структури, включително болници за активно лечение и за долекуване, амбулаторни клиники, частни онкологични центрове, клиники за лъчетерапия и предоставяне на здравни грижи в дома [3].

От онкологичните медицински сестри се очаква да изпълняват разнообразни дейности като предоставяне на информация, контрол на симптомите, психологически грижи и социална информация за пациента. Способността да се координират грижите по време на непрекъснатия контрол на раковите заболявания, ефективните комуникационни умения и използването на терапевтично присъствие на пациентите и техните семейства са важни части от грижата. Тази област на сестринските грижи също изисква специализирани умения в различни процедури и протоколи за контрол на онкологичното заболяване [3].

Един от най-важните проблеми за пациентите със онкологични заболявания е борбата с болката. Тя може би е основният фактор, който създава образа на онкологичното заболяване, като „нелечимо“ и „страшно“. Доброто обезболяване дава възможност на пациента да мобилизира целия си психически и физически ресурс и да участва активно и отговорно в процеса на лечение [6].

Управлението на болката е област на изследване в продължение на много десетилетия и липсата на знания е основна пречка в добрите практики на здравните грижи. Дефицитът на знания и неадекватната оценка на болката са най-важните бариери за здравните специалисти при управление на болката.

Професионалната квалификация на здравните специалисти зависи не само от базовото обучение в учебните заведения. В голяма степен се определя от тяхното обучение в здравните заведения, продължаващото обучение и продължителната квалификация [1].

Голяма част от работата на онкологичната медицинска сестра е обучението на пациентите с ракови заболявания относно възможностите за лечение, процедурите и особеностите на болестта, което изисква непрекъснато обучение и поддържане на нови методи на лечение [2].

Цел: Да се да се проучат нагласите, знанията и нуждите от допълнително обучение на медицинските сестри по отношение на управление на болката при пациенти с онкологични заболявания.

Материал и методи: Проучването е осъществено през месец ноември 2022 г. Анкетирани са общо 62 медицински сестри от КОЦ Шумен. При извършване на научното изследване са използвани социологически чрез собствен разработен инструментариум – анкетна карта и статистически методи за изобразяване на графики.

Резултати и обсъждане: Разпределението на медицинските сестри по отделения показва най-висок дял от отделение по онкологична хирургия (табл. 1).

Табл. 1. Разпределение на медицинските сестри по отделения

Медицински сестри	Комплексен онкологичен център - Шумен, Отделения/Клиники							
	ОХО	ОГЕО	СПГ	ОАИ Λ	ОМО	ОНМ	ДКЦ	Клиника Лъчелечение
n = 62	n = (10)	n = (9)	n = (5)	n = (6)	n = (8)	n = (9)	n = (8)	n = (7)

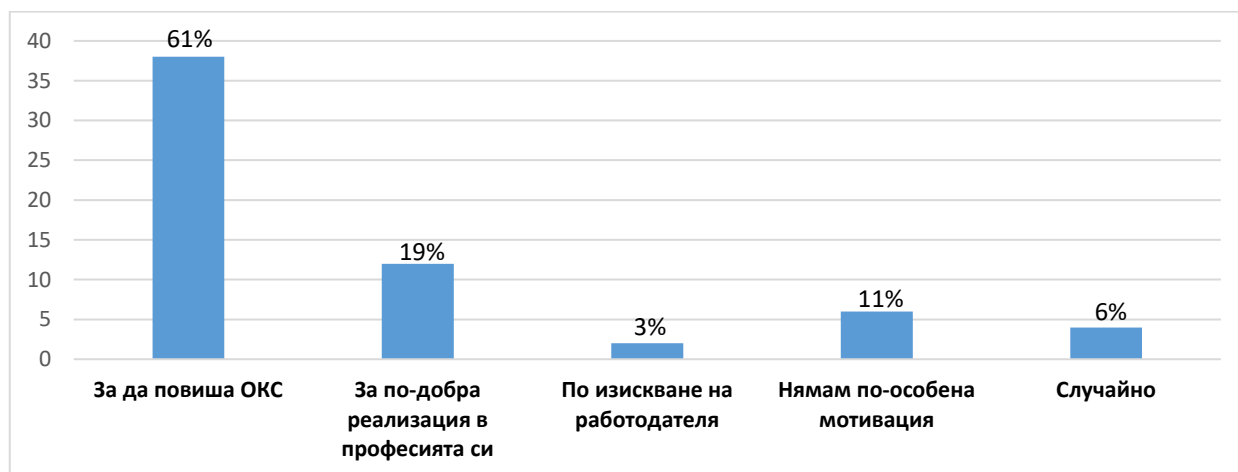
Образованието повишава знанията и подобрява практичните умения на медицинските сестри. Липсата на знания, като основна бариера за ефективното управление на болката е отчетена в множество световни проучвания и това ни мотивира да проучим мнението на медицинските сестри за включване в допълнително обучение свързано с управление на болката (фиг. 1).

Фиг. 1. Готовност на медицинските сестри за включване в допълнително обучение

Резултатите доказват необходимостта от допълнително обучение и готовността на медицинските сестри. Значителна част категорично изразяват своето съгласие за професионално надграждане (77%), малка част не изразяват готовност (15%) и не намират свободно време (5%).

След като медицинските сестри изразиха готовност за включване в специализация или краткосрочни курсове, проучихме причините за избор на допълнително обучение (фиг. 2).

Фиг. 2. Причини за избор на допълнително обучение

Причините, повлияващи избор на допълнително обучение са предпоставка за професионална удовлетвореност. Голяма част изразяват своето мнение, че искат да повишат ОКС (61%) и за по-добра реализация в професията си (19%). Развитието на обучението на медицинската сестра за общи и специализирани функции създава основа, върху която да се изгради работна сила на сестринския персонал за посрещане потребностите на здравеопазването.

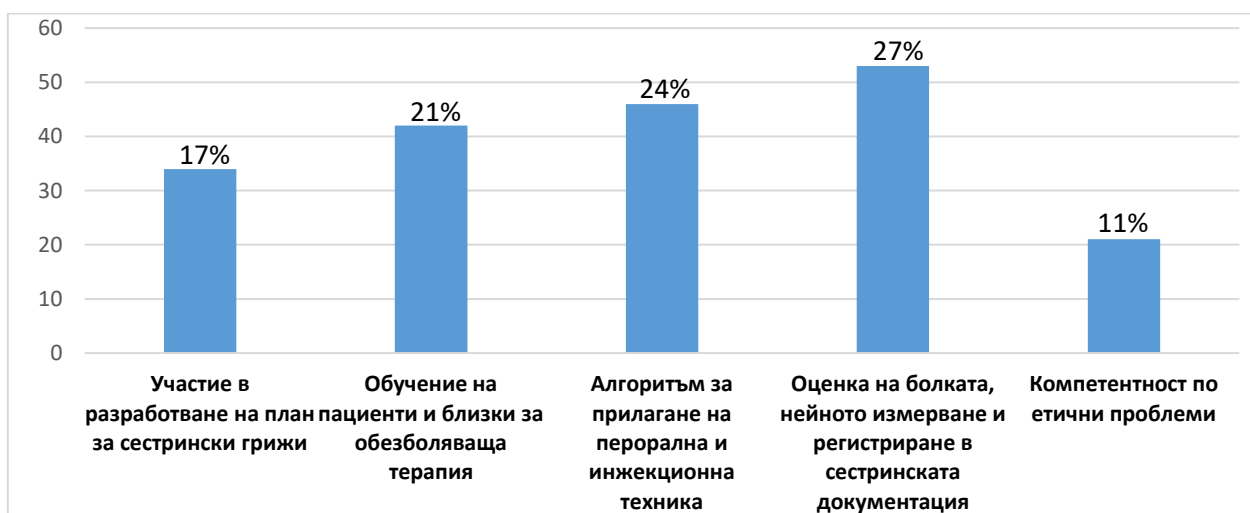
Според изказаното мнение за актуализацията на знанията, медицинските сестри изразяват увереност в необходимостта от това (фиг. 3).

Фиг. 3. Мнение на медицинските сестри относно начина на актуализиране на знанията си

Незначителна е разликата на медицинските сестри, които изразяват мнение, че желанието им да актуализират знанията относно управление на болката при пациенти с онкологични заболявания е свързано с посещения на курсове за продължаващо обучение (37%), специализирана литература (34%) и чрез участия в научни форуми (27%). Въпреки че управлението на болката е област на изследване в продължение на много десетилетия, очевидно е, че липсата на знания е основна пречка в добрите практики за управление на болката. Следователно може да се предположи, че по-доброто обучение на медицински сестри е стъпка в правилната посока към оптимални практики за управление на болката.

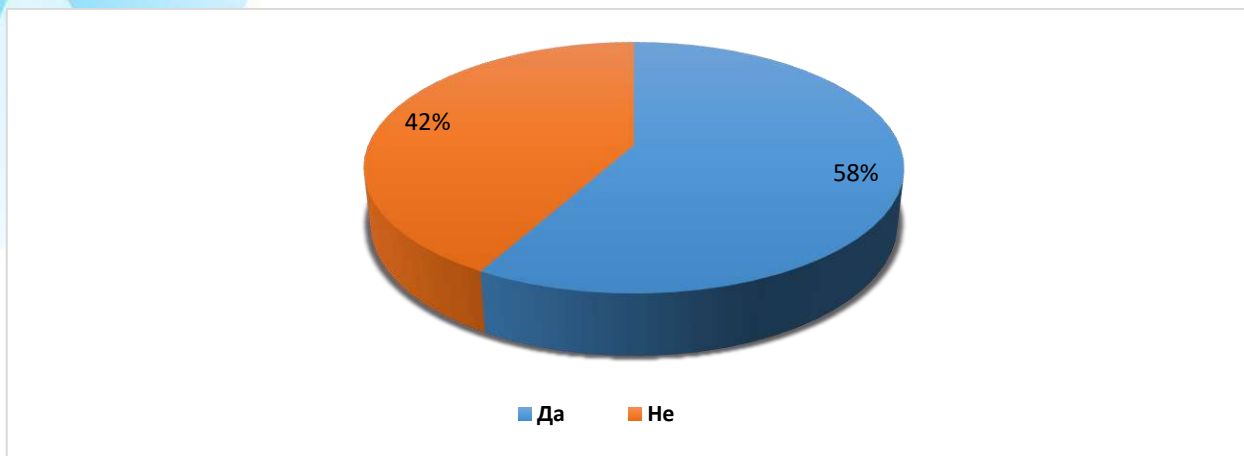
Не трябва да остава без внимание изказаното мнение на медицинските сестри, какво трябва да се изучава в допълнителното обучение за управление на болката (фиг. 4).

Фиг. 4. Мнение на медицинските сестри за изучаване в допълнителното обучение свързано с управление на онкоболката

От получените резултати се установи, че водещото направление е оценка на болката, нейното измерване и регистриране в сестринската документация (27%), следвано от алгоритъм за прилагане на перорална и инжекционна техника (24%), с незначителна разлика е обучението на пациенти и близки за обезболяваща терапия (21%).

Във връзка с повишаване подготовката на медицинската сестра за полагане на грижи при пациенти с онкологични заболявания, за нас беше от значение да проучим информираността за Консенсус на качествена онкологична помощ. Европейското гружество по медицинска онкология (ESMO) е водеща професионална организация обезпечаваща клинични препоръки за поведение за медицински онколози и здравни професионалисти стремящи се да осигурят оптимални грижи за пациентите страдащи от онкологични заболявания (Фиг. 5).

Фиг. 5. Информираност на медицинските сестри за Консенсус за качествена онкологична помощ

Повече от половината медицински сестри изразяват мнение, че са запознати с Консенсус за качествена онкологична помощ (58%), неинформираност се изразява в значителна част (42%), което според нас се дължи на факта, че именно множеството задължения и полагането на качествени здравни грижи за един пациент, които една медицинска сестра трябва да осигури. Това създава огромно чувство на натовареност и не се отразява добре на работоспособността на медицинските сестри.

Анализирайки данните от собственото изследване, проучената литература по проблема, бихме могли да направим следните **изводи**:

1. Проведеното проучване доказва готовността на медицинските сестри за допълнително обучение свързано с управление на болката при пациенти с онкологични заболявания (77%).
2. За по-добра реализация в професията си професионалистите по здравни грижи изразяват желание за повишаване на образователно-квалификационната степен (61%).
3. Медицинските сестри трябва да бъдат мотивирани да се обучават и непрекъснато да повишават своите знания, умения и професионална квалификация. За целта е необходимо какви компетентности могат да придобият след продължаващото обучение и каква промяна в заплащането водят новите знания и умения.
4. Професионалната квалификация на медицинските сестри зависи не само от първоначалното им обучение. В голяма степен тя се определя от тяхното обучение в здравните заведения, продължаващото обучение и продължителна квалификация.

Заклучение

След анализа на получените резултати, по-голяма част от участниците в изследването изразяват готовност, за допълнително обучение относно управление на болката при пациенти с онкологични заболявания. Медицинските сестри трябва да придобиват нови знания и умения, за да могат да организират комплексни мероприятия за обучение на пациентите и техните близки.

Източници:

1. Богданова К, Основни аспекти в управлението на здравните грижи, София 2019,
2. Добрева М, Интегриран подход за предоставяне на здравна грижа в дома при пациенти с онкологични заболявания, сп. „Здравни грижи“, брой 1, 2021
3. Егурузе К., Грижи за онкологично болни-предизвикателства за медицинските сестри, 2018, ISBN 978-619-221-103-5
4. Makhlouf, S.M., Pini, S., Ahmed, S. and Bennett, M.I. (2020) Managing Pain in People with Cancer—A Systematic Review of the Attitudes and Knowledge of Professionals, Patients, Caregivers and Public. Journal of Cancer Education, 35, 214-240.
5. Davis TC, Hoover KW, Keller S, Replogle WH. Mississippi diabetes telehealth network: A collaborative approach to chronic care management. Telemedicine and e-Health. 2020;26(2):184-189.
6. https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/Zdraveopazvane_2018.pdf - 15.11.2022 г.
7. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/7525784/> - 21.04.2023 г.

Contacts:

Мария Николова Добрева
Медицински университет - Варна
E-mail: Maria.Dobрева@mu-varna.bg